

מחזה:
אורלי ישועה שוורצברג
בימוי:
משה קפסן
עיצוב תפאורה:
אנה זיו
מוסיקה:
אריאל קשת
עיצוב תלבושות:
שירה ויז
עיצוב תאורה:
אורי מורג
שחקנים:
יעקב כהן
שיפי אלוני
נדיר אלעד
ניר שיבר

סולם יעקב

ההצגה עוקבת אחר סיפור חייו של יעקב כהן, מגדולי השחקנים בארץ. ההצגה, המבוססת על חומרים ביוגרפיים, הינה מסע אישי העובר בתחנות חייו של יעקב, מרגע עלייתו לארץ בגיל 6, עד היום - על קשיי ההיקלטות והתמודדותו כילד עולה חדש עם החברה, על חייו במגדל העמק, על גיל ההתבגרות ובעיקר, על מלחמתו העיקשת והבלתי מתפשרת להגשים את חלום חייו ולהיות שחקן - אותו "ג'וק" שניקר לו בראש מאז היותו ילד. בהצגה מקים יעקב לתחייה את הדמויות המשמעותיות בחייו - אימו האהובה והדומיננטית, סבתו הצבעונית והמשעשעת, אביו הרך והתומך, מורתו האהובה שחרטה בו משפט שמלווה אותו כל חייו וחברי הילדות שלו. מעבר לסיפור האוטוביוגרפי המוגש בדרך הומוריסטית, מרגשת וכואבת לפרקים, זוהי בעצם הצגה על מאבקו הנחוש של יעקב למימוש עצמי והכרה ביכולתו, עד לניצחון. "אם תרצה באמת ותתעקש - תצליח".

שאלות לקראת הצפייה בהצגה

1. איזו אסוציאציה עולה לך משם ההצגה "סולם יעקב"? במה לדעתך ההצגה עוסקת?
2. מה אתה יודע על הסיפור התנ"כי "סולם יעקב"?
3. לאילו עוד הצגות של יעקב כהן נחשפת בעבר?
4. המלצה: רצוי לקרוא על השחקן יעקב כהן, על חייו, על תפקידיו השונים, על הדמויות אותן שיחק.

שאלות לאחר הצפייה בהצגה

1. מי היו הדמויות המרכזיות בחייו של יעקב ותפקידן במסע אל מימוש חלומו?
2. האם לדעתך היו דמויות שערכו את יעקב בדרכו לחלום? האם אותן דמויות עברו תהליך במהלך ההצגה? במידה וכן, פרט.
3. לאחר שצפית בהצגה, מה לדעתך מסמל השם שנבחר להצגה?
4. האם הזדהית עם אחת מהתקופות אשר חווה יעקב במהלך חייו? אם כן, תאר והבא דוגמה מחייו.
5. האם בזכות הצפייה בהצגה קיבלת כח להשיג חלום אותו אתה מאוד רוצה?
6. האם ישנן דמויות מרכזיות בחייו אשר מהן שאבת השראה לחלום? מה תפקידן של אותן הדמויות בתהליך מימוש החלום?
7. לו היית אתה ברגעים הקשים של יעקב כהן, היית מוותר או ממשיך לנסות? האם לדעתך עשה נכון כשהתעקש על חלומו?

בכתה ד', כשהצטרפתי לתנועת הנוער "בני עקיבא" בבת-ים, גיליתי את הרצון שלי להופיע על במה. לימים התבררתי ובגיל 13 ניגשתי עם אחי לאודישן הראשון בחיי - לשיר בפסטיבל שירי הילדים. הוא התקבל לשלב הבא, אני נדחיתי בגלל "אי התאמה". בגיל 16 הקמתי להקת נוער בעיר הולדתי, אבל אני כיוונתי עוד יותר גבוה. באותה התקופה כיכבו בני נוער בני גילי בלהקת "צעירי תל-אביב" הפופולרית, ואני (שחשבתי שיש לי יכולת) גם רציתי. לקחתי אוטובוס ונסעתי לאודישן... עמדתי מול במאי הלהקה, כשצמדו גם כמה מחברי הלהקה... שרתי בהתרגשות רבה, ואז הגיעה התשובה: אי התאמה. שוב. "אי התאמה". אבל לא וויתרתי, ובגיל 17 הלכתי לבחינות הכניסה ללהקות הצבאיות. יחד עם עוד מאות מועמדים הצטופפותי בבית הצנחן ברמת גן, וכשהגיע תורי נכנסתי לשיר ואחר כך המתנתי לתוצאות. כשיצא הסמל עם התוצאות וקרא בשמות המועמדים שעברו לשלב הבא, התאכזבתי כשהבנתי שאני לא ברשימה. הגשמת החלום הלכה והתרחקה, ונראה היה שאחרי שלוש פעמים של "לא" - כבר לא יגיע ה"כן". כמעט התייאשתי, אבל החלטתי לנסות מותניים ולנסות רק עוד פעם אחת. וכך, שנה לאחר מכן, התקבלתי ללהקת הרבנות הצבאית, ואת שלוש שנות השירות הצבאי שלי הצלחתי להעביר בתחום שאהבתי - המוסיקה והמופע.

לכשיימתי את השירות הצבאי, ובכיסוי ההוכחה שאם מתאמצים - באמת! - אפשר להצליח, שאלתי את עצמי האם זה באמת מה שאני רוצה לעשות. אני באמת רוצה להופיע? אני באמת רוצה לשיר? הרי בסופו של דבר, רצוי שנהיה מדויקים, שנבחר את השוב ביותר עבור עצמנו, נכון אל משרה מדויקת כי רק כך אולי נצליח להגשים באמת. כך היה, עברתי את כל תחומי העשייה באמנות: עוזר הפקה, מנהל הפקה, מפיץ בפועל, עוזר במאי... ניסיתי הכל. התנסיתי בכל תחום רק כדי להבין מה אני באמת רוצה לעשות. בשנת 1997 פגשתי את מנהל בית הספר למשחק "בית צבי", גרי בילד, והוא היה האיש שגרם לי להבין שמה שאני רוצה לעשות שזה מה שאני רוצה לעשות, השקעתי את כל המאמצים כדי להגשים את החלום. לא ניסיתי לקצר את הדרך, נרשמתי ללימודים אקדמאיים באוניברסיטת תל-אביב, סיימתי שני תארים בהצטיינות ובסיום הלימודים זה קרה: הגיעה ההצעה לביים את "כנר על הגג", ההצגה שהיוותה עבורי כרטיס כניסה אל עולם התאטרון... ככה יצא שהילד מבת-ים, שבגיל צעיר רצה כל כך להופיע, השכיל להבחין ששירה זה לא בהכרח הדבר שהוא עושה הכי טוב, ולבסוף הבין מה הוא באמת רוצה לעשות - הפך לבמאי תאטרון עסוק שעובד עם השחקנים הגדולים ביותר במדינת ישראל.

שייקספיר כתב במחזהו "יווליוס קיסר": "ברגעים מסוימים, אנשים הם אדונים לגורלם. ואם מצבנו שפל - האשמה אינה בכוכבים כי אם בנו, עצמנו". אני מאמין שזה אפשרי, צריך לרצות, צריך להתאזר בסבלנות וצריך להאמין ולעשות הכל בדרך להגשים את החלום. היקום מזמין לנו הזדמנויות, וברגעים מסוימים אנחנו באמת אדונים לגורלנו! זו אינה קלישאה - זו המציאות. אני תקווה שהצפייה בהצגה הזו תעורר את הצופים בה לשיח על חלומות ועל הגשמתם, ותהפוך להיות מנוע צמיחה עבור סימני השאלה שמלווים אותנו בשלבים מסוימים לאורך חייו.

צפייה מהנה!

שלכם,
טליה קיסר

אל סיפור חייו של יעקב התחברתי מיד, כשהבנתי כמה הוא משיק לחיי. אני אמנם לא חלמתי להיות שחקנית ולא הייתי עולה חדשה. נולדתי פה, היו לי חלומות אחרים, אבל נתקלתי בדיוק באותם קשיים שיעקב חווה - חוסר האמונה של אחרים ביכולות שלך, סטיגמות ודעות קדומות. לשמחתי, גם אני כמו יעקב נאבקתי בכל אלה, האמנתי בעצמי ובחברתי לא לוותר, להתעקש ולהוכיח לעצמי ולסובבים אותי שאני מסוגלת. זה המסר שהייתי רוצה להעביר לכל אותם ילדים ובני נוער שנתקלים באותם קשיים - אם יש לכם חלום, תדבקו בו, תאמינו בעצמכם ואל תוותרו. אם תרצו באמת ותתעקשו - תצליחו.

שלכם,
טליה יסירה טורצ'בג

